

KRANJSKI ZVON

ŽUPNIJSKI LIST ZA KRANJ IN OKOLICO.

Izdaja: mestni župni urad v Kranju.
Izhaja zadnji teden v mesecu.

L. 1937. Št. 9-10.

Posamezna šte. 1 Din.

Pavel Slapar:

Vere zadeva in zahteva.

IV.

Vera in družinski oče.

Za posameznega človeka in njegovo vero je odločilne važnosti domača hiša in vzgoja v domači družini. Tu ima važno nalogo predvsem oče. Nobena šola in nobeno društvo pozneje ne more nadomestiti, česar človeku domača hiša ni dala. Pred materinim delom ima pomen očetovo delo, ker ima večjo in globljo avtoriteto.

Očetova oblast v družini je velika. Zato so pa tudi njegove naloge in dolžnosti velike. V stari zavezi je bil oče neke vrste duhovnik v družini. Pod njegovim vodstvom je hiša častila Boga. Oče je sam v svojem in v imenu družine daroval daritve Bogu in postal tako neke vrste srednik med Bogom in svojo družino. Pozneje je Bog s posebnimi zapovedmi uredil bogoslužje in ga izročil duhovnikom, ki jih je Bog sam izbral in določil. V novi zavezi pa je edini in večni duhovnik Odrešenik Jezus Kristus, ki po svojih vidnih zastopnikih in naslednikih apostola Petra in drugih apostolov opravlja Bogu brezmadežno daritev in deli sv. zakramente. Danes vera ni privatna zadeva, ampak mora biti postavljena v božjo uredbo katoliške cerkve, ki jo vodijo od Kristusa postavljeni papež in škofje s svojimi pomočniki duhovniki. Pa vendar ima družinski oče še nekaj od svoje prvotne duhovniške naloge. Njegova dolžnost je, da svoje otroke vzgaja za nadnaravno občestvo cerkve.

Kako bo svojo od Boga postavljeno nalogo mogel vršiti? Najprej, če bo sam živel iz vere. Več kot vsi nauki in opomini zaleže očetov zgled. Popolnoma zgrešeno je vzgajanje, če oče svoje otroke navaja k molitvi in če ob nedeljah obvezno mašo s težavo lovi. Na ta način začne otrok misliti, da je vernost in pobožnost samo za dobo otroških let obvezna. Oče mora pokazati, da mu je vera bistveno vodilo življenja, ne pa samo potrebno sredstvo, ki ga bo uporabil takrat, ko se bo poslovil od življenja. Vera mora ostati nedotakljiva v vseh srečnih in nesrečnih dnevih v družini. Otrok naj vidi, da oče išče razsvetljenja in utehe v

veri in da v njeni luči presoja življenje in njegove dogodke. Posebno naj oče z zgledom pokaže na razmerje, ki ga ima do sv. obhajila. Če je vera zbližanje z Bogom po njegovih razodetih resnicah, potem je prejetje sv. obhajila združitev z Bogom samim v skrivnostnem znamenju kruha, ki podeluje duši nadnaravno življenje, brez katerega ni večnega življenja po smrti. Posebno važna je v družini obramba vere in njenega obeležja. Oče je dolžan pokazati, da spoštuje vero in kar je z njo v zvezi. Zato ne sme dopustiti, da bi se v družini omalovažujoče govorilo o veri. Prav tako naj ne pusti ne po drugih in ne sam, da bi se zasmehovali in kritizirali čuvarji vere, ki so duhovniki. Sveta dolžnost očetova je, da ne pusti prihajati v hišo časopisov, ki zaničljivo pišejo o verskih skrivnostih ali duhovnikih. Nekateri pravijo, da vero spoštujejo, duhovnike pa izvzemajo. To ni prav. Tudi na ugled duhovnikov mora oče v svoji hiši paziti. Kajti kdor vzame otrokom spoštovanje pred duhovnikom, tistemu se bo kmalu posrečilo, da jim bo vzel tudi to, kar duhovniki zastopajo, to je vero. Očetova avtoriteta je v prvih letih otroku vse. Oče vse ve, vse premore, vse zna. Vtisi, ki jih otrok v teh letih doma dobi, ostanejo. Oče naj otroka opozarja na nevarnost, ki preti veri od imetja ali neurejene želje po imetju ter od strani plitvega znanja. Navaja naj otroka na pravilno pojmovanje o rabi bogastva in o razmerju vere do znanja. Če bo tako delal, bo sam sebi pripravljaval blagoslov. Še tako bo imel večsah težke ure pri svoji vzgoji. Toda ostane v veljavi, da je najbolj srečen tisti oče, ki ima verne otroke. Vse to očetovo ravnanje naj bo združeno s hišno molitvijo, ki družino posvečuje in Bogu priporoča. Molitev je duhovniška dolžnost očetova v družini. Vsak oče želi svojim otrokom dobro. Najbolj dobro pa bo zanje preskrbel, če jih pošlje v življenje s trdno, neomajeno in nezlomljivo vero, ki jim bo razsvetljevala in osrečevala že to zemeljsko življenje in jih vodila k večnemu življenju z Bogom, za kar je človek določen in radi katerega je zemeljski oče od Boga dobil zmožnost, da prikljče v življenje nove ljudi, ki so po božji podobi in za Boga ustvarjeni. Družina je celica naravnega življenja. Bog pa je določil, da se človek iz te celice presadi v novo nadnaravno življenje otroka božjega v Cerkvi, da se tako izpolni nad

njim drugo rojstvo, ki je iz Kristusa. Zemeljska družina mora pridobivati božje člane družini, katere je Oče eden in isti Bog Stvarnik, Začetnik in Cilj vseh ustvarjenih bitij. Kdor bo veroval, bo zveličan; kdor ne bo veroval, bo pogubljen. Naj bi si vsak oče pogosto v spomin poklical te Kristusove besede in vse, kar bo za ohranitev in utrditev vere svojih otrok v družini storil, je dovršen kos katoliške akcije, katerega naš vrhovni pastir, sv. Oče, v teh težkih, veri odtujenih, časih zahteva.

Novo pokopališče

Kakor je svoj čas že poročal Kranjski zvon, so se bili nekateri sosedje pritožili proti prvotno nameravani razširitvi starega pokopališča. Ker se je pri dotičnem komisionelnem ogledu napravila napaka, da se pomotoma niso vabili k ogledu sosedje preko ceste, je banska uprava določila, da se mora še enkrat vršiti komisionelni ogled za razširitev pokopališča. Ko bi bilo cerkveno predstojništvo vztrajalo pri svojem sklepu, bi ne bilo od oblasti nikakega zadržka, da bi se staro pokopališče razširilo. Ker pa se je od več strani izrazil želja, da bi bilo boljše, da se ustreže sosedom in da se takoj napravi novo pokopališče, cerkveno predstojništvo ni zahtevalo novega komisionelnega ogleda, ampak je sklenilo, da gre takoj na delo, da se zgradi v najkrajšem času novo pokopališče.

Pričela so se pogajanja z lastniki njivskih parcel, ki leže v katastrski občini Klanec in sicer med obema poljskima potoma, ki vodita v Čirčiče oziroma na Planjavo proti Šenčurju.

Po dolgih pogajanjih, ki so se vršila na mestnem magistratu, smo se končno zedinili z večino posestnikov parcel, ki pridejo v poštev in so se kupile parcele št. 195, 196, 197, 198, 199 in 200 kat. občine Klanec od posestnikov: Bidovca Janeza, Nadižarja Janeza, Pogačnik Marije, Ostermana Franca in Porenta Valentina.

Kupljeno zemljišče meri okrog 21.000 m² in bo približno še enkrat večje kot je staro pokopališče v mestu. Od župne cerkve bo oddaljeno v zračni liniji okrog 850 metrov.

V svrhu plačila kupnine je cerkveno predstojništvo najelo začasno posojilo v znesku Din 200.000. Sedaj bomo dali takoj napraviti načrte za zgraditev pokopališča in stroškovnik, na to se bo pa vložil predlog za konkurenčno obravnavo, pri kateri se bo določilo, kako se bodo krili stroški za novo pokopališče.

Lega novega pokopališča bo zelo lepa, blizu mesta in vasi Čirčič, Huj, in Klanca, ki predvsem pridejo v poštev, le Struževo bo imelo nekoliko daljšo pot na novo pokopališče. Vsi mrliški sprevodi iz mesta in Struževega se bodo vršili po Mestnem trgu in mimo župne cerkve ter tako ne bo več prilike za pritožbe, da se vrše nekateri mrtvaški sprevodi po skritih ulicah... Ko bo napravljen novi most čez Kokro in nova cesta na novo pokopališče, bo iz mesta kar lep sprehod proti novemu pokopališču.

Ker je bilo treba nujno plačati vsaj nekaj kupnine, je bilo treba najeti kratkoročno posojilo za župno cerkev, za katero je bilo potrebno kratkoročno poročilo mestne občine. Ob tozadevni debati pri občinskem odboru so se slišale nekatere čudne izjave. Neki gospod je popolnoma brez potrebe privlekel v debato celo vprašanje cerkovnika na Hujah. Zadevo hujanskega cerkovnika je že pojasnil dovolj Kranjski zvon in če kdo ni sam videl, kako zadeva stoji, bi se bil lahko o pravem stanju tam prepričal. Nekdo je celo sprožil misel, naj bi bilo novo pokopališče mestna last! Najbrž tega ni vedel, da se tako necerkveno pokopališče sploh ne bi posvetilo, in bi potem imeli poleg občinskega še cerkveno župnijsko pokopališče! Tako mestno pokopališče bi občino stalo lepe denarce, poleg tega bi pa še letno vzdrževanje zelo, zelo obremenilo vsakoletni mestni proračun! Taki predlogi pač niso v interesu dobrega občinskega gospodarstva, zato jih tudi velika večina občinskega odbora sploh ni sprejela v pretres. Ker se pa morda še odkod pojavijo taki predlogi, se mi zdi potrebno, da o zadevi poda Kranjski zvon nekaj pojasnil brez kakega polemičnega namena. Cerkveno gospodarstvo je vsekakor cenejše, kakor občinsko! Dosedaj ni cerkveno pokopališče mestne občine prav nič stalo! Cerkveno predstojništvo je upravljalo cerkveno pokopališče kar mogoče na cenen način s pomočjo skromnih dohodkov. Če bi bilo pa to mestno pokopališče, potem bi pač morala mestna občina vsaj kakih 20.000 Din letno prispevati za vzdrževanje!

Nekdo je tudi sprožil misel, da bi se staro pokopališče prepustilo mestni občini, ki bi potem kupila zemljišče za novo pokopališče. K temu predlogu bi pojasnil, da danes ni isti pravni subjekt župnija in pa pokopališki fond župne cerkve. K pokopališču bodo prispevali le oni deli župnije, ki bodo pokopavali svoje mrlične na novo pokopališče, to je od mesta Kranj Levi breg Save in vasi Čirčiče, Huje, Klanec in Struževo. Vasi Primskovo in Rupa, ki imajo svoja pokopališča, ta zadeva nič ne zanima. Mislim, da bi vaščani teh vasi gotovo ugovarjali, če bi morali kot občani po davkih plačevati za pokopališče, ki ga ne bodo rabili. Oni so imeli stroške za svoje lastno pokopališče in jih ni mogoče siliti, da bi kaj prispevali k novemu pokopališču. Če bi pa občina kot taka kupovala svet, bi potem k stroškom morali tudi vaščani Rupe, Gorenj in Primskovega prispevati. Ti bi se temu upravičeno uprli, nastale bi pritožbe in končno bi se zadeva zavlekla!

Poleg tega se cerkveno in posvečeno pokopališče ne more prodati ne zamenjati kake necerkveni ustanovi, dokler je posvečeno oziroma dokler ostane ta prostor posvečen za pokopavanje mrličev. Koliko časa bo potem, ko se zgradi novo pokopališče, staro po določilih oblasti še služilo svojemu namenu in koliko časa se ne bo smelo porabiti za kake druge namene, to bodo odločile za to pristojne oblasti. V Ljubljani je ostalo staro pokopališče še kot posvečeno pokopališče — če se ne motim — kakih 20 ali 30 let! Ko bo torej od pristojnih oblasti določena doba potekla in ko se

bo po določilih zakona in oblasti smelo staro pokopališče porabiti za park ali kaj drugega, bo preteklo še precej Save.

Ko bo prenehal biti prostor sedanjega pokopališča posvečen prostor, bodo šele takrat odločevali za to pristojne oblasti o usodi tega prostora. Pripominjam pa, da mora vsako prodajo ali zamenjavo cerkvenih zemljišč odobriti škofija in pa vlada. Kaj bo torej čez dvajset ali več let s sedanjim pokopališčem, si danes ne bomo belili glave, to bodo uredili že zanamci.

Mestna občina si tak svet lahko zavaruje za bodoči park, če bi ga želela imeti na tem prostoru, s tem, da v novem regulacijskem načrtu rezervira za bodočnost ta zemljišča za mestni park.

Treba je pa upoštevati tudi bodoči razvoj Kranja. Morda bo kazalo kdaj v bodočnosti, da se pokopališka kapela poveča in da se tam napravi večja cerkev za šolske sv. maše in pa za ves tamkajšnji okoliš. Že danes se čuti potreba po kaki cerkvi oziroma nedeljski službi božji v onem delu mesta, ker se neredko slišijo od župljanov želje, da bi se ali v Marijanišču ali na pokopališču vršila redna služba božja.

Kakor predvideva univ. prof. Vurnik, bi se sedanja pokopališka kapela preuredila, da bi služila kot nekaka grobnica za vse odlične osebnosti, ki so pokopane na kranjskem pokopališču. Treba bo kdaj urediti vprašanje Prešernovega in Jenkovega groba, ker v takem stanju menda Slovenci vendar ne bomo pustili grobov svojih največjih mož. Vse to se bo moralo polagoma urediti v zvezi z ureditvijo starega pokopališča. Danes še ne vemo točno, kaj bo s starim pokopališčem. Vemo pa, da je potrebno in sicer nujno potrebno novo, ki ga je treba v kratkem zgraditi radi hitrega porasta mesta in okolice.

Seveda bodo neprijetni stroški za to, toda temu se ne moremo izogniti.

Ureditev plač cerkovnikom

Plača župnijskega cerkovnika, kakor tudi grobarjeva in cerkovnika pri rožnovenski cerkvi je bila neurejena. Jeseni so pobirali po župniji neko bero, ki so jo dajali župljani deloma v denarju, deloma v živilih. To pobiranje je bilo neprijetno za župljane, pa tudi za one, ki so morali pobirati od hiše do hiše.

Radi tega je cerkveno predstojništvo predlagalo pri oblasteh, da se uredi plače župnega cerkovnika, kakor tudi grobarja in rožnovenskega cerkovnika potom konkurenčnega postopanja. Dne 10. septembra se je vršila na mestnem magistratu tozadevna konkurenčna obravnava, kjer se je sporazumno določila za župnega cerkovnika mesečna plača v znesku Din 700, za grobarja mesečno Din 200 in istotako za cerkovnika pri rožnovenski cerkvi. K temeljnemu davkom se bo v svrhu kritja teh plač določila vsako leto primerna dklada, ki ne bo znašala niti en procent na temeljne davke. Prispevki se bodo pobirali od mestne občine oziroma po davčni upravi potom položnic.

Radi te ureditve plač odpadejo vse bere po župniji za farnega cerkovnika, kakor tudi za grobarja in rožnovenskega cerkovnika. Plače so urejene za dobo od 1. julija 1937. dalje.

Šmartin pri Kranju

Trojni jubilej obhaja letos naša župnija, namreč 200 letnico posvečenja župne cerkve, in podružnic v Stražišču in na Sv. Joštu.

Prvotna župna cerkev sv. Martina je stala ob Savi na koncu prejšnjega lesenega mostu, odtod ime: „Stari Šmartin“, katerega poznajo še starejši ljudje. Kedaj je bila zgrajena, se ne more dognati, gotovo pa je, da je stala že leta 1163., ker se na neki listini istega leta bere ime šmartinskega župnika „Arnolda“. Bila je pa pre-majhna za obširno župnijo, v katero so spadale takrat sedanje župnije Ovsiše, Besnica, Mavčiče ter vasi Okroglo, Struževo in Žeje. Bila je tudi v nevarnosti, ker je Sava trgala obrežje ob cerkvi. Po dolgem pre-rekanju o prostoru, kje naj bi stala nova cerkev, je župnik Urban Cavalier kupil sedanje stavbišče. Leta 1734. je bila nova cerkev dograjena v surovem zidu, popolnoma pa je bila dovršena leta 1737. pod župnikom Petrom Modersheimb.

Prvotna cerkev sv. Jošta je stala že v 15. stoletju, bila je pa majhna. Klo je leta 1177. božja pot zelo oživel in so prihajale vedno večje množice romarjev, so cerkev razširili. Ostal je od prvotne cerkve le mali gotski presbiterij, kateremu so prizidali visoko, prostorno ladjo in dve zakristiji.

Tudi pri Stražiški cerkvi so se vršile v istem času velike prezidave. Leta 1734. je bil postavljen novi zvonik, nato so ob straneh ladje prizidali dve kapeli, sv. Frančiška Ksav. in sv. Valentina. Leta 1737., nedeljo po sv. Lukežu je škof Feliks Schrottenbach posvetil župno cerkev in njenih pet oltarjev, naslednja dva dneva pa oltarje in kapele v Stražišču in na to cerkev pri sv. Joštu.

Občudovati moramo versko gorečnost tistih časov. V isti dobi je bila dograjena, mogočna župna cerkev, s prostornim, lepim župniščem, pokopališčem in kaplanijo, poleg te pa še dve podružnici. Dokaz, da je bil protestantizem že popolnoma ob tleh. Ne bi bilo prav, če bi šla ta dvestoletnica mimo nas, ne da bi se spominjali verske navdušenosti prednikov in ne, da bi se zahvalili Bogu za milosti, ki jih je prejemale župnija v tem času. Lansko leto je bila prenovljena cerkev sv. Jošta, letos pa notranjščina župne cerkve in cerkev sv. Jerneja v Stražišču. Podobarska in pozlatarska dela je izvršil zelo posrečeno, deloma jih še izvršuje po navodilih g. konservatorja dr. Steleta g. Karl Götzl, podobar in pozlatar v Ljubljani.

Da bi se župnija tudi duhovno prenovila, se bo obhajala v času od 3. do 10. oktobra pobožnost sv. misijona, katero bodo vodili misijonarji sv. Vincencija Pavelskega iz Ljubljane. Bog daj, da bi imel misijon

veliko uspeha, ker le tako bomo pripravljeni na zunanjo slavnost 200 letnice, ki se bo obhajala v nedeljo, 17. oktobra za katero bo spored pozneje objavljen.

Župnija Kranj

OZNANILA ZA SEPTEMBER:

3. Prvi petek v mesecu, ob 6. sv. maša z blagoslovom.
 5. XVI. ned. po bink., prva nedelja v mesecu, ob 6. sv. maša z blagoslovom, pop. ob pol treh ura molitve in pete litanije presvetega Srca Jezusovega.
 6. Rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II., ob 9. uri slovesna sv. maša in zahvalna pesem.
 8. Rojstvo prebl. Dev. Marije, nezapovedan praznik, služba božja kakor ob nedeljah.
 12. XVII. ned. po bink., služba božja po navadi.
 19. XVIII. ned. po bink. služba božja po navadi. Popoldne shod za žensko Marijino družbo.
 26. XIX. ned. po bink., služba božja po navadi. Popoldan v Šmartnem shod dekliških Marijinih družb.

OZNANILA ZA OKTOBER:

- Z oktobrom se prične prva sv. maša ob nedeljah ob 5.30; ob 5. uri sv. maša odpade.
 Litanije pred prazniki se vrše zvečer ob pol 8. uri.
 Rožnenska pobožnost se opravlja v župni cerkvi ob nedeljah pri popoldanski službi božji, ob delavnikih pa vsak večer ob 7.30 uri. Moli se rožni venec in litanije M. B.
 1. Prvi petek v mesecu, ob 6. sv. maša z blagoslovom, zvečer ob pol osmih rožnenska pobožnost.
 2. Zj. ob 8. sv. maša v rožnenski cerkvi mesto v župni cerkvi, zvečer se vrši rožnenska pobožnost v rožnenski cerkvi.
 3. XX. ned. po bink., rožnenska nedelja, prva nedelja v mesecu, ob 6. sv. maša z blagoslovom, ob 10.30 peta sv. maša v rožnenski cerkvi z dvema blagoslovoma. Popoldan je ob pol treh v rožnenski cerkvi rožni venec in pete litanije M. B. Popoldan in popoldan je v rožnenski cerkvi darovanje za cerkev.
 Mesečno sv. obhajilo za moške, ki naj ta dan prejmejo sv. zakramente za oktober.
 10. XXI. ned. po bink., slovesno praznovanje posvečenja cerkva, ob 6. sv. maša pred izpostavljenim sv. R. T., ob 10.30 slovesna peta sv. maša z dvema blagoslovoma. Pred slovesno sv. mašo gre procesija okrog župne cerkve. K procesiji vabimo vse vernike. Popoldan je shod za žensko Mar. družbo.
 17. XXII. ned. po bink., ob 10.30 sv. maša na Pungertu.
 18. Sv. Luka, ob 7. sv. maša na Primskovem za soseseko.
 21. Sv. Uršula in tov., ob 6. sv. maša za bratovščino sv. Uršule.
 24. XXIII. ned. po bink., misijonska nedelja, na predvečer se slovesno zvoni, ob 6. se izpostavi Najsvetejše, ki ostane izpostavljeno do končane zadnje sv. maše. Popoldan ura molitve za misijone. Prejeti se morejo popolni odpustki, za kar je potreben prejem svetih zakramentov in molitev za spreobrnjenje nevernikov.
 31. Nedelja Kristusa Kralja, ob 6. in 10.30 sv. maša z dvema blagoslovoma, ob 10.30 peta sv. maša.

POROČENI PARI:

- Krt Matevž, delavec, Struževo 12 in Zibret Amalija, šivilja poročena 18. julija.
 Jakše Anton, brivec, Kranj, Gasilski trg 7 in Franko Jožefa, delavka poročena 25. julija.

Perdan Franc, delavec, Šenčur 111 in Knific Ana, delavka, Šenčur, poročena 1. avgusta.

Teran Feliks, privatni uradnik, Kranj Ljubljanska c. 7 in Kerč Dragica, trgovka, poročena 1. avgusta.

Robinšek Adolf, trgovski sotrudnik, Kranj Gasilski trg 6 in Oprešnik Jožefa, trgovska sotrudnica, poročena 15. avgusta.

Retelj Matija, delavec, Huje in Zupanc Marija, delavka, poročena 15. avgusta.

Oblak Peter, delavec, Struževo 45 in Hrušovar Antonija, delavka, poročena 22. avgusta.

Valenčič Boris, elektrotehnični ing., Kranj Prešernova 9 in Lunder Bogomila, privatna uradnica, poročena 28. avgusta.

Omeje Janez, sobni slikar, Stražišče 85 in Rozman Marija, delavka, Primskovo 105, poročena 5. septembra.

Šibenik Stanislav, poročnik, Šabac, in Šumi Ivanka, posestnika hči, Kranj Trubarjeva 7, poročena 8. septembra.

Colnar Alojzij, bančni uradnik, Kranj Prešernova 20 in Gerkman Jožefa, zasebnica, poročena v Zasipih 29. junija.

Žezlina Ivan, skladiščnik, Kranj Stara cesta 8 in Tancar Franciška, trg. pomočnica v Srednji vasi v Bohinju, por. 27. 6.

Šilar dr. Igo, odvetnik Kranj Mencingerjev trg 2 in Mahulja Ana, učiteljica, poročena v Zagrebu v cerkvi sv. Blaža 28. julija.

Orešič Ivan, tekstilni tehnik, Maribor in Soklič Zofija, šivilja, Kranj Pot na kolodvor 3, poročena v Ljubljani 5. avgusta.

Šega Jožef, občinski uradnik, Sostro in Figar Dragica, krojačica, Kranj, Trubarjev trg 5 poročena na Brezjah 22. avgusta.

Brezar Ivan, posestnik, Klanc 22 in Košnjek Neža, delavka, poročena na Brezjah 22. avgusta.

Fende Janez, posestnik, Primskovo 31 in Švegelj Marija, kmetica, poročena v ljubljanski stolnici 12. septembra.

MRLIŠKA KRONIKA:

- Ručigaj Jernej, zak. sin Jerneja, Čirčiče 27, umrl 5. julija.
 Kapušin Marija, posestnika žena, Kranj Prešernova 7, umrla 8. julija v 54. letu starosti.
 Galjot Ljudmila, otrok, Huje 41, umrla 2. julija.
 Šumi Jelena, zak. hči Janeza Kranj Vidovdanska 15, umrla za opekljami 24. julija.
 Kovačič Ivan, nadmlinar, Kranj Ljubljanska 5, umrl 31. julija v 76 letu starosti.
 Bergant Daniel, otrok, Struževo 46, umrl 7. avgusta.
 Kotlovesek Ivan, delavec, voznik, Kranj Bleiweissova 29 umrl 12. avgusta v 73 letu starosti.
 Luznar Karla, žena šolskega upravitelja, Kranj, umrla v občni državni bolnici v Ljubljani vsled težke poškodbe 13. avgusta.
 Jagodič Franc, posestnik, Rupa 21 umrl 17. avg. v 56 letu st.
 Retelj Angela, žena tov. delavca, Huje 23, umrla 18. avgusta.
 Uršič Valentin, orožniški upok. Struževo 9, umrl 9. sept.

Župnija Šmartin pri Kranju

OZNANILA ZA SEPTEMBER:

2. Zvečer ob pol sedmih molitvena ura.
 3. Ob pol 6. sv. maša pri oltarju Srca J. z blagoslovom.
 5. 16. ned. po bink. Božja služba zjutraj in ob 9. v farni cerkvi, ob 9. tudi v Zg. Bitnju.
 6. Ob 8. sv. maša in zahvalna pesem zaradi kraljevega rojstnega dne.
 8. Rojstvo Marije D. Božja služba zjutraj in ob 9. v farni cerkvi, ob 9. na Bregu.
 12. 17. ned. po bink. Božja služba zjutraj in ob 9. v farni cerkvi ob 9. v Drulovki.

19. 18. ned. po bink. Kvatrna nedelja. Božja služba zjutraj in ob 9. v farni cerkvi. Pri Sv. Joštu romarski shod bratovščine žalostne Matere B. Ta dan popolni odpustki, kakor na porcijunkulo, za vse, ki obiščejo kapelico žalostne M. B. na sv. stopnicah. Božja služba zjutraj in ob 9.

26. 19. ned. po bink. Božja služba zjutraj v farni cerkvi ob 9. pri Sv. Jerneju.

OZVANILA ZA OKTOBER:

1. Sv. maša pri oltarju Srca Jezusovega z blagoslovom.
3. Rožnovenska nedelja. Pričetek misijonske pobožnosti.
10. 21. ned. po bink. Sklep misijona.
17. 22. ned. po bink. Slovesno obhajanje 200 letnice posvečenja cerkve.
18. Sv. Luka, evangelist.
21. Sv. Uršula, v Sred. Bitnju sv. maša za sosese.
24. 25. ned. po bink. Misijonski praznik. Darovanje za misijone.
28. Sv. Simon in Juda, apostola.
31. 24. ned. po bink. Praznik Kristusa Kralja.

POROČENI PARI:

8. avgusta **Kert Ivan**, posestnik na Gorenji Savi in **Janša Franciška**, trgovka na Gor. Savi.
15. avgusta **Terlep Anton**, tovarniški delavec iz Sela pri Sumberku in **Angela Borštinar**, šivilja iz Iga.
22. avgusta **Hafnar Anton**, železniški delavec iz Sred. Bitnja in **Dolar Julija**, tovarniška delavka v Sred. Bitnju.
22. avgusta **Zupančič Alojzij**, delavec iz Kočevja in **Brežič Antonija** iz Drage pri Čabru.
22. avgusta **Ambrožič Franc**, delavec na Gorenji Savi in **Francko Marija** iz Brusnic pri Novem mestu.
5. septembra **Kuferšin Jožef**, tovarniški delavec iz Brezovice pri Trstu in **Ivana Kmetič**, tovarniška delavka iz Trzina.
5. septembra **Udovič Jakob**, mizarški pomočnik iz Stopič pri Novem mestu in **Angela Rozman**, tovarniška delavka iz Stražišča.
12. septembra **Jeršin Franc**, tovarniški delavec in **Vrhovšček Jožefa**, tovarniška delavka, oba iz Čateža pod Zaplalom.

MRLIŠKA KRONIKA:

26. avgusta **Andrej Ješe**, delavec na Gor. Savi, star 72 let.
29. avgusta **Pavla Rakovec**, posestnika žena v Javorniku, stara 57 let.
29. avgusta **Marija Vindišar**, delavca žena v Zg. Bitnju, stara 72 let.
3. septembra **Matija Trilar**, vdovec, posestnik v Drulovki, star 76 let.
6. septembra **Hafnar Jožef**, samski tovarniški delavec iz Sred. Bitnja, star 18 let.

Razno

Osebnue izpremembe. G. kaplan in prefekt v dijaškem zavodu **Jožef Jamnik** je prestavljen v Ljubljano k sv. Jakobu. V Kranju je služboval 3 leta in en mesec. Odšel je na novo službo 15. septembra. V Kranj je nastavljen kot kaplan preč. g. Marin Starec, ki je dosedaj služboval kot kaplan v St. Petru pri Novem mestu, službo v Kranju je nastopil dne 16. septembra. Gospod vikar **Franc Blaj** je prevzel vodstvo dijaškega zavoda in nekaj ur šole na gimnaziji; verouk na primskovski šoli pa prevzame g. Starec, ki bo imel sv. mašo ob nedeljah ob 8. uri in popoldansko službo božjo. Sv. mašo ob 10.30 pa bo prevzel g. Blaj.

Prosvetni dom na Primskovem se je pričel graditi koncem avgusta. Upamo, da bo stavba pred zimo pod streho. V domu se bo skušalo napraviti tudi primerno stanovanje za cerkovnika.

Dekanijski shod dekliških Marijinih družb se letos vrši v nedeljo 26. septembra v Šmartnem pri Kranju. Popoldan ob tri četrti na tri se zbero družbenice pri Šmartinskem domu, odkoder se vrši spreved v župno cerkev, kjer je pridiga, sprejem novih šmartinskih članic, blagoslov nove družbene zastave in litanije. Po litanijah se vrši v društvenem domu marijanska akademija z govorom. Vse članice dekliške Marijine družbe se vabijo k dekanijskemu shodu. Dopoldan isti dan pa se vrši v dvorani Ljudskega doma v Kranju tečaj za članice predstojništva dekliških Marijinih družb, kjer se bo obravnavalo vprašanje, kako organizirati v Marijini družbi katoliško akcijo.

Misijonsko predavanje. V sredo 22. septembra se vrši v dvorani Ljudskega doma misijonsko predavanje ob 8. uri zvečer. Predaval bo preč. Janez Ehrlich družbe Jezusove, ki se ravnokar odpravlja na pot v Indijo. Pri tej priliki se bodo pobirali prostovoljni darovi za indijski misijon, kamor odide g. misijonar.

Din 2600 se je nabralo v župni cerkvi za oškodovance po toči in viharju na Dolenjskem, denar se je odposlal na pristojno mesto.

Kapela Lurške Matere Božje med župniščem in Škofijo bo po dovršitvi novega mostu odstranjena. Župnik bi bil rad videl, da bi se novi most napravil drugod in ne med župniščem in „Škofijo“, toda povsod drugod so bile take zapreke, da je v sedanjih razmerah bila edina možna rešitev tega vprašanja ta, da se izpelje most mimo župnišča. Na Podrtini ni bilo mogoče speljati novega mostu, ker bi bil predrag; na Pungratu bi bil predaleč izven mesta in prometa. Z mostom bo prišlo precej ropota mimo župnišča, toda naprava mostu je tako važna iz gospodarskih, socialnih in drugih ozirov, da je bilo treba žrtvovati za dober namen tudi mir okrog župnišča. Onstran Kokre je okrog 2000 župljanov, ki so imeli zelo težak in neprimeren dostop do cerkve, za to je bilo posebno preko Kokre mimo župnišča do cerkve potreben tudi iz dušnopastirskih ozirov in ne samo iz gospodarskih. Radi mostu se bo morala umakniti tudi priljubljena kapelica Lurške Matere Božje, ki stoji sedaj med župniščem in Škofijo. Nekaterim je to nekoliko težko, toda ni drugače mogoče. Kam se bo prestavila ta kapelica oziroma kip, še ni jasno. Na novi most bo prišel kip sv. Janeza Nepomuka, ki je bil prej na Savskem mostu. Za kapelico Lurške M. B. pa v bližini dosedaj ni bilo mogoče določiti še primerne mesta. Nova kapelica se bo pač morala napraviti iz kamna, ker ona lesena naprava pri Lurški M. B. ni bila nič kaj posebno okusna. Za blagoslov na praznik sv. R. T. se bo na Strossmayrjevem trgu vselej sproti napravila primerna kapela.

Primskovo. Prenos kosti iz starih grobov v nove se vrši v torek, dne 5. oktobra popoldan ob 4. uri. Vsi oni, ki žele prenesti kosti svojih pokojnih iz starih grobov v nove, naj do te ure izkopljejo stare grobove tako, da se takrat vpricho zdravnika morejo prenesti kosti, obenem naj bo pa pripravljen in izkopan tudi novi grob za prenos.

Kons. svet. POKORN:

Kaplani v Kranju

Lenart Tilly, župnik velesalski, beneficiat sv. Katarine do smrti, potem od l. 1598. dalje **Krištof Treybar**, župnik kranjski. Se resigniral 7. 2. 1601. in dobi ga **Andr. Fellman**.

Mgr. Janez Friderik Klemen,⁵⁵ beneficiat pri Šmartnem oltarju v mestni cerkvi v Kranju, je bil 14. febr. 1601. od škofa Hrena slovesno vpeljan. Bil je mestni župnik.

Andrej Fellnam,⁵⁶ beneficiat sv. Katarine oltarja v župni cerkvi v Kranju, je bil v to postavljen 16. februarja 1601. od škofa Hrena. Bil je Kranjčan, l.

1595. je postal dijakon in kmalu nato mašnik. L. 1595. je župnikoval v Gornjem gradu. Škof Hren mu 14. maja 1601. podeli vikarijat sv. Pavla v Savinjski dolini, l. 1604. pa župnijo Vransko. Naslednje leto ga imenuje komisarjem braslovškega okraja. Pozneje je bil tudi kanonik ljubljanski in „Notarius publicus“ sv. očeta. L. 1615. je bil tudi administrator trboveljske župnije. Pokopan je bil na Vranskem dne 16. marca 1626. Na beneficij sv. Katarine je resigniral 17. 10. 1621. in dobil ga je Jurij Kramaršek, župnik šmartinski.

Jurij Warl ⁵⁷, kaplan in beneficijat sv. Boštjana in Fabijana v Pungrtu do smrti 9. 9. 1611., pa že l. 1593.

Blaž Kušman ⁵⁸, kaplan in beneficijat sv. Boštjana kapele v Pungratu, je bil v to 9. novembra l. 1611. od škofa Hrena potrjen. L. 1620. pa tudi kot župnik prejel beneficij M. B. baronov pl. Eck.

Adam Gontner ⁵⁹, beneficijat ali kaplan bratovščine presv. R. T. v Kranju, je bil 10. junija 1613. priporočen od škofa Hrena za to službo. Bil je pridigar. Rodom Ljubljčan, roj. l. 1576. „alumno“ v Gornjem gradu, kjer je zadostno star in učen postal akolit 23. aprila 1601. Posvečen pa je bil na titel gornjegraškega kolegija na veliko soboto 6. aprila 1602. v Ljubljani. Bil je tudi beneficijat sv. Barbare in sv. Trojice v stolnici in od l. 1606. stolni kanonik, imenovan od nadvojvode Ferdinanda II., potrjen od škofa Hrena. L. 1631. je bil senior v kapitelju in ker se ni mogel izkazati pri vizitaciji z bulo, se mu je zapretilo, da izgubi kanonikat, ako se tekom enega meseca ne izkaže. Kot starosta v kapitelju je umrl 65 let star 23. novembra 1641. in je pokopan v stolnici. Bil je apostol. protonatar.

Mihel Tekstor ⁶⁰, je ondi služboval kot pomočnik l. 1619. — 20. Poprej v l. 1603. — 08. je kaplanoval v Šmartnem poleg Kranja in zopet l. 1617. in 1619. Bil je tudi prošt bratovščine presvetega Reš. Telesa v Kranju l. 1611., ko je podpisal neko prodajno pismo. L. 1623. prosi 24. oktobra kot kaplan sv. Lenarta v Špitalu za dovoljenje, da bi smel pobirati mile darove za kapelo. — Leta 1624. je bil že med mrtvimi v večnosti. — Kaplan velesovski (1601. — 03.).

Janez Klinic ⁶¹, kaplan, doma v Šmartnem pod Šmarno goro, rojen l. 1598., v mašnika posvečen v Ljubljani dne 1. junija l. 1624. na naslov gornjegraškega marijanskega kolegija. Oče mu je bil Peter mati Tera. Služboval je izprva v Kranju, potem v Idriji kot kurat 1631., župnik v Zasipu pri Bledu (1640. — 50.) Izprva je bil jako vzgleden, pozneje ni bil na dobrem glasu. — Kot novomašnik je bil zavezan izprva, da je služboval v Gornjem gradu, odkoder pride v Kranj. — Župnikov vikar v Moravčah (1638 — 39. od aprila do aprila).

Jurij Zyff ⁶² kaplan in beneficijat sv. Lenarta v špitalu l. 1625. Krstil je 12. 5. Primoža Peer (Medved), ki je bil pozneje duhoven in kaplan v Šmartinu. Zyff je l. 1631. še kaplanoval v Kranju. L. 1626. je bil imenovan stolnim vikarjem v Ljubljani, odkoder se vrne nazaj v Kranj, v svoj rojstni kraj.

Peter Otava ⁶³, župnik nakelski, je resign. na be-

neficij sv. R. T. v Kranju dne 7. 12. 1620., ker bo šel za provizorja v Svibenj. Tako poroča škof vodstvu brat. sv. R. T. v Kranju in priporoča za benefic. Šmartin župnika Krandrška.

Oktavij Amigon ⁶⁴, kaplan kranjski 1627 — 35. Porodil se je v Vipavi 2. julija 1597. l., kakor kaže izpričevalo ondošnjega vikarja Andreja Paschalina. Bil je škofov gojenec, posvečen v Gradcu od sek. škofa Jakobba in sicer je prejel manjše redove 17. sept. subdijakoniat 18. septembra, dijakonat 19. septembra na kvatr. nedeljo, mašništvo pa na sv. Matevža dan 21. septembra 1621. Na sv. Vida dan 1627. je bil potrjen beneficijatom sv. Katarine in sv. Uršule v Kranju. Dne 31. marca 1635. l. je bil od očaka potrjen župnikom v Šentjuriju pri Kranju, kjer je pastiroval do l. 1671., ko se je preselil k očetom dne 12. junija. L. 1639. je bil dmigon, ker je bil več italijanščine, imenovan spovednikom v gorenjskih samostanih in dana mu je bila oblast sprejemati v samostan novinke in profese. Bil je tudi komisar oglejskega očaka v l. 1641. — 46. — Zaželeli so ga l. 1629. tudi knapje v Idriji za svojega kaplana, a ni prišel tja.

Jurij Warll, (Barlè) doma iz Praš, beneficijat sv. Fabijana in Sebastijana v Kranju 1593. — 1611., ko je umrl 9. septembra. Poprej l. 1572. je kaplanoval v Šmartinu poleg Kranja, v Cerkljah l. 1582., odkoder se preseli v Mengeš, kjer pa ni prav vzgledno živel, kakor kažejo ondošnje matrike. L. 1590. je bil še vikar v Križah pri Tržiču. — Zaznamovan „Bariz“ je bil l. 1608. kaznovan od vizitatorja Jan Salvago radi nezglednega življenja.

Jurij Nachtigal (Nachtigol), kaplan od sv. R. T. službojoč v Kranju l. 1631. dalje. Bil je Kranjec, zak. sin in slušatelj retorike in kazuistike, muzik, porojen l. 1602. Akolit je postal 1. junija 1624. Gornjegraški marijanski kolegij mu je dal mizni titel ko je kot slušatelj metafizike dobil subdijakoniat v Ljubljani na veliko soboto 1627., diakoniat v Gornjemgradu 18. sept. mašništvo pa 18. decembra v Ljubljani i. l. Priporočil ga je dobski župnik Poblade in prosil zanj za pomočnika. V vedah je bil dobro podkovan, a žal, da je premalo vzgledno živel. L. 1628. je kaplanoval v Dobu. V Ribnici so bile radi njega prezidave l. 1631.

⁵⁵ Išči ga spredaj med župniki!

⁵⁶ Izvestja muz. društva XIII. str. 142. — Ign. Orožen II. b. str. 42; IVa., str. 110.

⁵⁷ Glej kaplani v Šmartnem pri Kranju.

⁵⁸ Glej župnike kranjske.

⁵⁹ Letopis Mat. Slov. I. 1870. str. 122. — Ordinac. zapisnik v knezoškofijskem arhivu, fasc. 13.

⁶⁰ Vizit. protokol l. 1620. v knezoškof. arhivu. — Letopis Mat. Slov. 1870. str. 121. — Bogoslov. Vestnik 1926. str. 202.

⁶¹ Chrenov dnevnik II.

⁶² Ljubljanski kapit. arhiv. str. 45.

⁶³ Kranjski župni arhiv in glej župnike v Svibnem.

⁶⁴ Vizit. protokol l. 1631. v knezoškof. arhivu v Ljubljani. — Izvestja muz. društva III. str. 196—197.